

Luyện tập về từ nhiều nghĩa

1. Trong các từ in đậm sau đây, những từ nào là từ đồng âm, những từ nào là từ nhiều nghĩa?

a) **Chín**

- Lúa ngoài đồng đã **chín** vàng.
- Tổ em có **chín** học sinh.
- Nghĩ cho **chín** rồi hãy nói.

b) **Đường**

- Bát chè này nhiều **đường** nên rất ngọt.
- Các chú công nhân đang chữa **đường** dây điện thoại.
- Ngoài **đường**, mọi người đã đi lại nhộn nhịp.

c) **Vạt**

- Những **vạt** nương màu mè
Lúa chín ngập lòng thung.
NGUYỄN ĐÌNH ÁNH

- Chú Tư lấy dao **vạt** nhọn đầu chiếc gậy tre.

- Những người Giáy, người Dao
Đi tìm măng, hái nấm
Vạt áo chàm thấp thoáng
Nhuộm xanh cả nắng chiều.
NGUYỄN ĐÌNH ÁNH

2. Trong mỗi câu thơ, câu văn sau của Bác Hồ, từ **xuân** được dùng với nghĩa như thế nào?

a) Mùa **xuân** là Tết trồng cây

Làm cho đất nước càng ngày càng **xuân**.

b) Ông Đỗ Phủ là người làm thơ rất nổi tiếng ở Trung Quốc đời nhà Đường, có câu rằng "Nhân sinh thất thập cổ lai hi", nghĩa là "Người thọ 70, xưa nay hiếm." (...) Khi người ta đã ngoài 70 **xuân**, thì tuổi tác càng cao, sức khoẻ càng thấp.

3. Dưới đây là một số tính từ và những nghĩa phổ biến của chúng :

a) *Cao*

- Có chiều cao lớn hơn mức bình thường.
- Có số lượng hoặc chất lượng hơn hẳn mức bình thường.

b) *Nặng*

- Có trọng lượng lớn hơn mức bình thường.
- Ở mức độ cao hơn, trầm trọng hơn mức bình thường.

c) *Ngọt*

- Có vị như vị của đường, mật.
- (Lời nói) nhẹ nhàng, dễ nghe.
- (Âm thanh) nghe êm tai.

Em hãy đặt câu để phân biệt các nghĩa của một trong những từ nói trên.